

PROGRAM KREATIVNA EUROPA (2014. – 2020.)

Mladen Špehar

Desk Kreativne Europe

Uprava za međunarodne kulturne odnose, europske poslove i javnu komunikaciju

Sektor za međunarodne kulturne odnose i europske poslove

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

ced@min-kulture.hr

Program Europske unije *Kreativna Europa* (2014.–2020.) sedmogodišnji je program namijenjen kulturnom, kreativnom i audiovizualnom sektoru s ciljem njihovog doprinosa održivom rastu i zapošljavanju. U zajednički okvir okuplja dva do sada razdvojena programa za kulturni i audiovizualni sektor – *Kultura* i *MEDIA*, sa željom za bližom suradnjom ova dva sektora (AV i *klasičnog* kulturnog), a od 2016. godine bit će uveden i treći – međusektorski potprogram koji će uključivati financijska jamstva za mikro, mala i srednja poduzeća kulturnog i kreativnog sektora, kojim će upravljati Europski investicijski fond.

Unatoč optimističnom planiranju proračuna od 1,8 milijardi eura za novi program, danak globalnoj gospodarskoj krizi platila je i kultura pa tako proračun Kreativne Europe iznosi 1,46 milijarde eura.

Opći ciljevi programa *Kreativna Europa* su očuvanje, razvoj i promocija europske kulturne i jezične raznolikosti kao i europske kulturne baštine s jedne strane te jačanje konkurentnosti europskog kulturnog i kreativnog sektora, a posebice audiovizualnog s naglaskom na pametan, održiv i uključiv rast, kao što je navedeno u strategiji Europa 2020.

Specifični ciljevi obuhvaćaju izgradnju kapaciteta kulturnih ustanova, transnacionalnu suradnju i mobilnost kulturnih i kreativnih djelatnika odnosno umjetnika s posebnim naglaskom na djecu, mlade, osobe s posebnim potrebama i slabije zastupljene skupine. Specifični ciljevi osim toga obuhvaćaju i jačanje kapaciteta mikro, malih i srednjih poduzeća kulturnog i kreativnog sektora te inovaciju i kreativnost kao i razvoj publike i kulturnih politika.

Potprogram *Kultura* pomaže djelovanje kulturnih i kreativnih udruga, ustanova i organizacija na međunarodnom nivou i promovira prekograničnu cirkulaciju kulturnih djela i mobilnost kulturnih aktera. Pruža financijsku podršku za projekte s europskom dimenzijom koji za cilj imaju širenje kulturnih sadržaja širom Europe i svijeta.

U potprogramu *Kultura* mogu sudjelovati sve pravne osobe, kao i tijela nacionalne, regionalne i lokalne vlasti čija osnovna djelatnost pripada djelokrugu kulture te se nalaze u jednoj od 28 zemalja članica EU. Pod posebnim je uvjetima sudjelovanje otvoreno i za zemlje članice Europskog gospodarskog prostora, Europske politike susjedstva te zemlje pristupnice, kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje za članstvo u EU.

Postoje četiri vrste natječajnih kategorija (europski projekti suradnje, projekti književnih prijevoda, europske mreže i europske platforme) koje pružaju potporu za:

- uspostavljanje platformi za promociju mladih i suradnju između kulturnih i kreativnih organizacija iz različitih zemalja;
- inicijative za prevođenje djela europske književnosti s *malih* na *velike* jezike i obratno;
- mreže kulturnih aktera i dionika koje omogućavaju konkurentnost i međunarodnu djelatnost kulturnog i kreativnog sektora;
- nove umjetnike širom Europe.

Natječajna kategorija europskih projekata suradnje obuhvaća potkategorije manjih i većih projekata suradnje, pri čemu i jedni i drugi mogu trajati do 48 mjeseci. U manjim projektima suradnje trebaju biti najmanje tri projektna partnera iz tri različite zemlje članice programa, a potpora može iznositi do 200.000,00 eura, što predstavlja do 60% cjelokupnog proračuna projekta. Kod većih projekata suradnje, u projektu treba sudjelovati najmanje šest projektnih partnera iz šest različitih zemalja članica programa, a potpora može iznositi do 2.000.000,00 eura, što predstavlja do 50% cjelokupnog proračuna projekta.

U kategoriji projekata književnih prijevoda postoje kraći dvogodišnji (od 3 do 10 knjiga godišnje) i višegodišnji (do 10 knjiga godišnje) projekti potpore književnim prijevodima. Potpora iznosi do 100.000,00 eura godišnje, što predstavlja do 50% vrijednosti cjelokupnog proračuna projekta. Osim troškova prijevoda, u prihvatljive troškove ubrajaju se i troškovi objave, promocije, distribucije kao i troškovi sudjelovanja autora na književnim sajmovima.

Natječajna kategorija europskih mreža obuhvaća mreže potpore za jačanje kapaciteta kulturnih aktera za transnacionalno djelovanje. U mreži treba sudjelovati najmanje 15 različitih organizacija iz barem deset različitih zemalja članica programa. Potpora iznosi do 250.000,00 eura godišnje, što iznosi do 80% ukupne vrijednosti svih aktivnosti mreže.

Europske platforme, kao posljednja natječajna kategorija, predstavljaju poligone za predstavljanje i promociju novih talenata i poticanje razvoja kulturnih i umjetničkih aktivnosti širom Europe. Europska potpora iznosi najviše 500.000,000 eura godišnje odnosno do 80% vrijednosti svih aktivnosti platforme.

Osim potpore europskom kulturnom i audiovizualnom sektoru putem financiranja projekata potprograma *Kultura* i MEDIA, u sklopu programa *Kreativna Europa* dodjeljuju se i europske nagrade za književnost, arhitekturu, glazbu film i kulturnu baštinu, kao i Oznaka europske baštine namijenjena lokalitetima koji imaju simboličku povijesnu vrijednost u procesu europskih integracija. Uz njih, Kreativnoj Europi pripada i projekt Europske prijestolnice kulture, a to je i naslov koji se dodjeljuje dvama gradovima godišnje koji koriste kulturu kao ključni faktor urbanog razvoja. Godine 2020. jedan će hrvatski grad, uz jedan irski, ponijeti taj prestižan naslov.

Na operativnoj razini potprograme koordinira *Desk Kreativne Europe* – za potprogram *Kultura* pri Ministarstvu kulture i za potprogram MEDIA pri Hrvatskom audiovizualnom centru koji stoje na raspolaganju svim zainteresiranima i otvoreni su za sva pitanja korisnika. Desk Kreativne Europe po potrebi i pozivu hrvatskih gradova, županija, kulturnih institucija i svih ostalih zainteresiranih stranaka uz njihovu suradnju organizira seminare, radionice i informativne dane diljem Hrvatske.